

HỢP TÁC GIỮA HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VIỆT NAM - HOA KỲ CÓ NHIỀU BƯỚC TIẾN MỚI

Sau hơn 2 năm việc kết nối và trao đổi kinh nghiệm với thế giới trong lĩnh vực hỗ trợ khởi nghiệp bị gián đoạn bởi đại dịch, năm 2022, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) tiếp tục thúc đẩy, thiết lập quan hệ hợp tác theo chiều sâu với một số đối tác chiến lược, đặc biệt với cộng đồng người Việt thành công tại Hoa Kỳ...

Trong chuỗi hoạt động hợp tác này, mới đây, lãnh đạo Cục Phát triển thị trường và Doanh nghiệp KH&CN, Bộ KH&CN cùng lãnh đạo ban/ngành, các đại diện tiêu biểu của các thành phần trong hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam, bao gồm các startup đoạt giải cao, huấn luyện viên trong một số lĩnh vực công nghệ tiềm năng, chuyên gia xây dựng chính sách, chuyên gia triển khai đề án hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo đã tham dự chung kết Startup World Cup Grand Final 2022 tại San Francisco. Startup World Cup được tổ chức thường niên bởi Pegasus Tech Venture.

Cuộc thi về khởi nghiệp hàng đầu, mở rộng đến hơn 70 khu vực và quốc gia với sự tham gia của các chuyên gia, nhà đầu tư từ thung lũng Silicon (Mỹ) và quy tụ các doanh nghiệp khởi nghiệp trên khắp thế giới. TECHFEST là đối tác chính thức của Startup World Cup triển khai hoạt động cuộc thi trên quy mô toàn Việt Nam hướng tới sân chơi toàn cầu. Năm nay, hai đại diện tiêu biểu của Việt Nam sẽ đại diện dự thi là Go Stream - Quán quân TECHFEST Việt Nam 2020 với những giải pháp công nghệ live stream tối ưu và Otrafy Inc - Quán quân TECHFEST Việt Nam 2021 với nền tảng tự động hóa quản lý dữ liệu nhà cung cấp một cách hiệu quả hơn, trong việc thu thập, lưu trữ và phân tích dữ liệu về giấy chứng nhận thực phẩm trên toàn bộ chuỗi cung ứng, tiết kiệm ít nhất 40% thời gian cho doanh nghiệp.

Go Stream và Otrafy Inc - Quán quân TECHFEST Việt Nam 2020, 2021 tham dự Startup World Cup

Đây là những bước đi vững chắc trong hành trình vươn ra thế giới, hiện thực hóa khát vọng nâng tầm sức mạnh và trí tuệ của người Việt. Trong khuôn khổ chuyển công tác, đoàn công tác sẽ thăm và làm việc với một số đối tác tại San Francisco, thung lũng Silicon - San Jose, Austin, Texas, một số đối tác đã có nhiều hoạt động tương tác trực tuyến trong giai đoạn ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 và nơi có cộng đồng người Việt thành công đã có nhiều đóng góp hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của Việt Nam.

Cục Phát triển thị trường và Doanh nghiệp KH&CN đã trao đổi hợp tác và ký kết với các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, công ty công nghệ tại thung lũng Silicon và xây dựng quan hệ hợp tác với mạng lưới các trường đại học tại Texas nhằm kết nối thúc đẩy hoạt động liên quan đến hệ sinh thái khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo quốc gia ■

Bản tin KNDMST số 39/2022

NHIỀU CƠ HỘI RỘNG MỞ CHO STARTUP VIỆT HÓA “KỶ LÂN”

Số liệu thống kê của Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) cho thấy, Việt Nam hiện đã có khoảng 3.800 startup và 11 startup được định giá trên 100 triệu USD. Hiện, có hơn 200 quỹ đầu tư đang hoạt động ở Việt Nam và hơn 100 tổ chức thúc đẩy kinh doanh, cơ sở ươm tạo... Hệ sinh thái của Việt Nam đã có sự bứt phá, đứng thứ ba trong khu vực ASEAN (sau Singapore và Indonesia). Đến thời điểm hiện tại Việt Nam đã có 4 Kỳ Lân định giá trên 1 tỷ USD gồm VNG, VNPay, Momo và Sky Mavis.

Ông Phạm Hồng Quất, Cục trưởng Cục Phát triển thị trường và Doanh nghiệp KH&CN, Bộ KH&CN cho biết, đáng chú ý Việt Nam có nhiều công nghệ mới như Blockchain, AI, bảo mật, Metaverse... có lợi thế và đứng cùng điểm xuất phát với các nước trên thế giới. Hiện, Việt Nam đang tập trung vào 3 nhóm ngành khởi nghiệp có mức tăng trưởng cao như chăm sóc sức khỏe, công nghệ tài chính, công nghệ bán lẻ và 4 trụ cột khởi nghiệp là kinh doanh, con người, xã hội, công nghệ khác. Dự báo, đổi mới sáng tạo tại Việt Nam sẽ có một tương lai đầy hứa hẹn khi hiện có hàng chục công ty với định giá vài trăm triệu USD đang phát triển mạnh mẽ và sẽ sớm trở thành những Kỳ Lân mới trong những năm tiếp theo.

Một chuyên gia Ngân hàng HSBC nhận định, Kỳ Lân khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ tiếp theo của châu Á và Thái Bình Dương có thể đến từ Việt Nam. Nhất là thời gian gần đây, Việt Nam nổi lên như một trung tâm khởi nghiệp, gần theo kịp các quốc gia như Indonesia và Singapore. Với dân số trẻ, năng động và có trí thức, độ phủ mạng internet

và tỷ lệ sử dụng điện thoại thông minh cao, cùng sự ủng hộ của Chính phủ, Việt Nam sẽ tiếp tục giữ vững vị thế là điểm đến hấp dẫn với cả nhà đầu tư lẫn công ty công nghệ, biến đất nước trở thành cái nôi phát triển của những Kỳ Lân tiềm năng.

Báo cáo về hệ sinh thái khởi nghiệp công nghệ Việt Nam của Ngân hàng ADB phát hành tháng 7/2022 cho thấy, trong năm qua Việt Nam được ghi nhận sự gia tăng vượt bậc về thu hút đầu tư khởi nghiệp với 1,4 tỷ USD, con số kỷ lục trong hoạt động đầu tư khởi nghiệp, lĩnh vực khởi nghiệp hàng đầu thu hút được nguồn vốn lớn nhất là công nghệ tài chính (Fintech) chiếm tới 26,6%; thương mại điện tử chiếm 20,3%; công nghệ giáo dục (Edtech) chiếm 17,2%; công nghệ y tế (Healthtech) chiếm 7,8%; và phần mềm dịch vụ chiếm 6,3%. Trong đó, công nghệ y tế và công nghệ nông nghiệp (AgriTech) là hai lĩnh vực có tác động xã hội cao và có tiềm năng đóng góp cho phát triển bền vững và đồng đều hơn.

Đến nay, không ít startup Việt Nam đã thành công khi kêu gọi vốn ngoại với con số lên đến hàng trăm triệu USD như nền tảng thương mại điện tử Việt Nam Tiki (sàn thương mại điện tử đầu tiên tại Việt Nam ứng dụng robot tự động vào quy trình kho vận, hỗ trợ vận chuyển hàng hóa) đã huy động thành công 258 triệu USD trong vòng gọi vốn do AIA dẫn đầu. Hay ngành trò chơi trực tuyến (gaming) đã vươn lên trong số các ngành được đầu tư nhiều nhất nhờ vào sự thành công trên toàn cầu của Sky Mavis cùng sản phẩm Axie Infinity khi trong năm 2021 công ty này đã gọi vốn hàng trăm triệu USD và trở thành Kỳ Lân trong lĩnh vực công nghệ Blockchain của Việt Nam.

Theo đánh giá từ các chuyên gia, đại dịch Covid-19 tạo nên sự bùng nổ về lượng giao dịch ở một số ngành mới, từ đó dẫn đến mức tăng trưởng vượt bậc về số tiền đầu tư trong những lĩnh vực này. Công nghệ sáng tạo sẽ tạo ra tăng trưởng phi thường cho các mô hình kinh doanh, tăng trưởng kinh tế nếu bám đúng trọng tâm 3 xu hướng chuyển đổi số với công nghệ điện toán đám mây (Cloud), trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ 5G, Internet vạn vật (IoT)...; công nghệ hóa tự động trong sản xuất, công nghệ in 3D, dữ liệu lớn (Big Data)... khoa học trong sức khỏe và cuộc sống (ngành công nghệ sinh học (Biotechnology), dịch vụ y tế (Healthcare), chế phẩm (vaccine)...

Trong một thế giới 4.0, toàn cầu hóa chuyển đổi số và tất cả mọi thứ đều được dữ

liệu hóa, cho đến những công nghệ hoàn toàn mới thì cơ hội không dành riêng cho một quốc gia nào. Hơn nữa, những công nghệ rất mới sẽ là lợi thế của người trẻ năng động và yêu thích công nghệ như Việt Nam. Ngoài tính “thời thượng” của công nghệ người trẻ Việt dễ bắt nhịp mà bản thân những doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo cũng sẽ nhận được rất nhiều sự hỗ trợ từ Chính phủ như hỗ trợ 100% về giá trị hợp đồng tư vấn về thủ tục xác lập, chuyển giao, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ... Như vậy, với những lợi thế và tiềm năng sẵn có, doanh nghiệp khởi nghiệp, người trẻ khởi nghiệp Việt sẽ có nhiều cơ hội để có thể hiện thực hóa khát vọng biến đất nước này trở thành cái nôi phát triển của những Kỳ Lân tiềm năng trong tương lai không xa ■

Bản tin KNDMST số 42/2022

ASCEND VIETNAM VENTURES SẼ TIẾP TỤC RÓT VỐN CHO 25 STARTUP

Tại Ascend Vietnam Ventures, các nhà sáng lập tìm kiếm và đầu tư vào thế hệ các startup Việt tiếp theo với tham vọng vươn ra thị trường toàn cầu.

Ascend Vietnam Ventures (AVV) vừa thông báo đã đóng quỹ đầu tư mạo hiểm giai đoạn hạt giống ở mức 64 triệu USD. Trước đó, AVV công bố hoàn tất đợt huy động 50 triệu USD cho quỹ đầu tư mạo hiểm giai đoạn hạt giống AVV Alpha.

Được biết, AVV đã rót vốn vào 10 startup Việt và dự tính tới cuối năm 2023, quỹ sẽ tiếp tục đầu tư cho 25 startup ở giai đoạn hạt giống, với mức đầu tư lên tới 2 triệu USD và 5 triệu USD ở các vòng gọi vốn tiếp theo.

Đồng sáng lập AVV - ông Eddie Thái cho biết quỹ được ủng hộ bởi các nhà đầu tư khu vực châu Á Thái Bình Dương, châu Âu và Bắc Mỹ đều đã thực hiện các cam kết về vốn. Trong

đó, khu vực châu Á Thái Bình Dương chiếm hơn một nửa số vốn cam kết. “Chúng tôi cũng có một số công ty và văn phòng gia đình ủng hộ, bao gồm (đối tác chung) của các công ty (đầu tư mạo hiểm) nổi bật ở các thị trường khác mà chúng tôi hy vọng sẽ học hỏi được”, ông Eddie Thái nói thêm.

Các đối tác ủng hộ quỹ bao gồm một số cơ quan tài chính phát triển như IFC (International Finance Corp.), Quỹ đầu tư tác động đến các thị trường mới nổi, Capria, Blue Future Partners và Orient Growth.

Ngoài Ascend Vietnam Ventures, ông Eddie Thái cũng lãnh đạo quỹ tập trung vào Việt Nam của 500 Global có trụ sở tại thung lũng Silicon. Với tư cách là người đồng sáng lập và điều hành quỹ của 500 Startups ở Việt Nam, Eddie Thái đã dẫn dắt hơn 30 thương vụ đầu tư, theo hồ sơ trên LinkedIn của Eddie Thái.

AVV được sáng lập bởi ông Bình Trần và ông Eddie Thái. Từ 2015, Bình Trần và Eddie Thái đã bắt tay sáng lập và điều hành quỹ của 500 Startups ở Việt Nam.

Những cái tên được AVV rót vốn bao gồm: Kilo (phần mềm SaaS và sàn giao dịch marketplace cho hơn 30.000 cho các nhà bán lẻ SME trên toàn Việt Nam), Virtual Internship (nền tảng quản lý và sắp xếp các chương trình thực tập từ xa dành cho sinh viên, đang hoạt động tại 70 quốc gia trên thế giới), T&C Logistics (nền tảng quản lý quy trình hoàn tất đơn hàng và vận chuyển cho các giao dịch

thương mại điện tử tại Việt Nam), Mandu (nền tảng hỗ trợ các nhà bán lẻ kinh doanh trên mạng xã hội)...

Tại AVV, ông Bình Trần và ông Eddie Thái tìm kiếm và đầu tư vào thể hệ các startup Việt tiếp theo với tham vọng vươn ra thị trường toàn cầu. Công ty cũng đã cam kết hỗ trợ những nhà sáng lập có xuất thân và kinh nghiệm đa dạng, AVV đã tổ chức chuỗi sáng kiến hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp SHINE, cùng với đối tác là tổ chức Investing in Women4 trực thuộc chính phủ Australia ■

Bản tin KNDMST số 42/2022

PHÁT TRIỂN KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO ĐỂ VIỆT NAM THOÁT “BẦY THU NHẬP TRUNG BÌNH”

Để đưa đất nước thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình, trở thành quốc gia phát triển, cần phải thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, chuyển đổi mô hình kinh tế từ phát triển theo chiều rộng sang chiều sâu trên cơ sở đổi mới sáng tạo.

Tiến sĩ Vũ Tiến Lộc, Chủ tịch Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam, Chủ tịch danh dự Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia nhấn mạnh điều này tại Diễn đàn Khởi nghiệp Sáng tạo Việt Nam năm 2022 (VietNam startup 4.0) với chủ đề: “Doanh nhân khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam, kết nối toàn cầu” diễn ra ngày 19/10/2022.

Thực tế, ở nhiều quốc gia trên thế giới như Israel, Nhật Bản, Trung Quốc hay Hàn Quốc... đã phát triển đất nước cường thịnh nhờ đẩy mạnh hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo. Mặc dù có diện tích nhỏ với 9,4 triệu người nhưng năm 2021, Israel đứng thứ 3 thế giới về số Kỳ lân công nghệ (17 Kỳ lân), trong khi Mỹ là 45 và Trung Quốc là 25 Kỳ lân.

Chia sẻ kinh nghiệm quốc gia khởi nghiệp, bà Maayan Ben Tura, Phó Đại sứ Israel tại Việt

Nam cho biết, ở Israel, có rất nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp đã được định giá lên đến tỷ USD (Kỳ lân). Israel có nhiều Hub, vườn ươm ở các nơi trên đất nước để hỗ trợ tốt nhất cho doanh nghiệp khởi nghiệp. Đặc biệt, ngay từ đầu khi khởi nghiệp, các doanh nghiệp đã xác định tư tưởng vươn ra thế giới. Trong văn hóa Israel, thất bại là thứ vô cùng có giá trị, tạo kinh nghiệm, trải nghiệm, bà Maayan Ben Tura nói.

Phát triển hệ sinh thái hoàn chỉnh làm “bệ đỡ” cho khởi nghiệp sáng tạo

Có thể thấy, tinh thần, năng lực sáng tạo công nghệ từ Israel đã tạo ra sản phẩm, giá trị đột phá góp phần xây dựng, phát triển đất nước. Theo TS. Đinh Việt Hòa, Chủ tịch Hiệp hội Khởi nghiệp Quốc gia, qua những kinh nghiệm khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo từ Israel, Hàn Quốc, Nhật Bản, Trung Quốc..., có thể sẽ rút ra bài học, gợi ý tốt cho Việt Nam.

Khởi nghiệp là một hành trình cả cuộc đời của doanh nhân tìm kiếm cơ hội, huy động nguồn lực và chấp nhận rủi ro để thực hiện hóa giấc mơ sản sinh của cải xã hội. Trong hành

trình độ đổi mới sáng tạo là yếu tố cốt lõi quyết định sự sống còn của doanh nghiệp. Doanh nghiệp phải xác định đổi mới sáng tạo là động lực và giải pháp tối ưu nhằm nâng cao tính cạnh tranh trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng.

Hiện nay, Việt Nam có hơn 900.000 doanh nghiệp và hàng triệu doanh nhân đang chèo lái doanh nghiệp, đóng góp vào sự phát triển đất nước. Hơn 30 năm đổi mới, doanh nghiệp đã góp vai trò quan trọng đưa đất nước thoát khỏi đói nghèo. Theo TS Lộc, trong giai đoạn hiện nay, các doanh nghiệp, doanh nhân đang và sẽ phải gánh vác trọng trách đưa đất nước thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình để trở thành quốc gia phát triển.

Muốn vậy cần phải thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, chuyển đổi mô hình kinh tế từ phát triển theo chiều rộng sang chiều sâu, trên cơ sở đổi mới sáng tạo. Trước khi trở thành quốc gia hùng cường, Việt Nam phải vượt qua được bẫy thu nhập trung bình. Đây là một thách thức rất lớn bởi có rất ít nước đã vượt khỏi bẫy thu nhập trung bình.

Khởi nghiệp nói chung và khởi nghiệp đổi mới sáng tạo phải bám sát xu hướng thế giới, chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, nhân văn, đề cao trách nhiệm xã hội, đặt con người ở vị trí trung tâm. Chỉ vậy mới có thể thúc đẩy phát triển trong bối cảnh mới. Đây là những tiêu chuẩn, yêu cầu bắt buộc và con đường độc đạo nếu doanh nghiệp muốn phát triển bền vững. Đặc biệt, ông Lộc nhấn mạnh việc doanh nghiệp bắt đầu sự nghiệp kinh doanh, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo dù ở quy mô nào cũng phải dựa trên nền tảng văn hóa, nhân văn, thân thiện môi trường. Điều đó sẽ tạo niềm tin cho thị trường và khách hàng để doanh nghiệp thành công dài hạn. Nguồn vốn cho phát triển

Ảnh minh họa

không chỉ tài chính mà còn là vốn xã hội, là niềm tin và mạng lưới kết nối, TS Lộc nói.

Theo các chuyên gia, chìa khóa của sự phát triển hiện nay chính là nâng cao chất lượng nguồn vốn con người và khởi nghiệp sáng tạo. Để tạo nên một nền kinh tế sáng tạo đòi hỏi cần có một hệ sinh thái tương đối hoàn chỉnh có thể làm “bệ đỡ” cho khởi nghiệp sáng tạo. Khởi nghiệp sáng tạo luôn đi kèm với rủi ro nhưng pháp luật chưa chấp nhận thất bại, đặc biệt khi sử dụng ngân sách nhà nước.

Chia sẻ về xu hướng, triển vọng của nền kinh tế Việt Nam, chuyên gia kinh tế Lê Xuân Nghĩa khẳng định, khó khăn hiện tại của nền kinh tế Việt Nam và thế giới không phải là một cuộc khủng hoảng mà là một “tai nạn” do Covid-19 và khủng hoảng Nga - Ukraine. Các doanh nghiệp không nên mất tinh thần kinh doanh, mất tinh thần khởi nghiệp. Còn theo ông Huy, hiện nay, hầu hết các tập đoàn, doanh nghiệp lớn trên thế giới đều đã có hoạt động đầu tư tại Việt Nam. Với nhu cầu ngày càng lớn trong các hoạt động đầu tư nghiên cứu phát triển, sẽ mở ra nhiều cơ hội hợp tác đầu tư kinh doanh trong khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo cho các doanh nghiệp Việt ■

Bản tin KNDMST số 41/2022